

Protokoll fört vid enskild föredragning

Social- och miljöavdelningen
Socialvårdsbyrån, S2

Beslutande

Minister
Wille Valve

Föredragande

Specialsakkunnig
Tove Nylund

Justerat

Omedelbart

Ärende/Dnr/Exp.

Beslut

Nr 64

Konventionen om barnets rättigheter;
Synpunkter som anknyter till genomförandet
av konventionen och dess fakultativa protokoll.

ÅLR 2017/5561

112 S2

Med anledning av utrikesministeriets begäran om synpunkter på sådant som anknyter till genomförandet av konventionen och dess fakultativa protokoll lämnas synpunkter enligt **bilaga 1, S217E19**.

Då området är att beakta som ett tvärsektoriellt ansvarsområde, har synpunkter även inbegärts sektorsvis gällande genomförandet av konventionen om barnets rättigheter och dess fakultativa protokoll. Utlåtandet ges till de delar slutsatserna och rekommendationerna faller inom landskapets lagstiftningsbehörighet.

KONVENTIONEN OM BARNETS RÄTTIGHETER

Barnrättighetskommitténs slutsatser och rekommendationer till Finland år 2011

Synpunkter

Rekommendation	Ministerier	Åtgärder för verkställande
A. Allmänna genomförandeåtgärder (artiklarna 4, 42 och 44.6 i konventionen)		
A7. Kommittén uppmanar den fördragsslutande staten att vidta alla nödvändiga åtgärder för att ta itu med de rekommendationer i den samlade bedömningen om den tredje periodiska rapporten som inte har genomförts i tillräcklig grad, inbegripet de som gäller diskriminering av barn från etniska minoriteter och invandrabarn, respekt för barnets åsikt, asylsökande barns rättigheter, avinstitutionalisering av barn och ungdomshälsa.	Alla, särskilt UM, JM, IM, UKM, SHM	Sedan kommitténs rapport 2011 har en landskapslag om främjande av integration antagits (ÅFS 2012:74) vilken trädde ikraft 1.1.2014. Lagen omfattar 4 § om tillämpningen av lagen på barn. Särskild uppmärksamhet ska fästas vid barnets bästa (jfr BK art 3). Samt att för barn som har fyllt 12 år ges tillfälle att bli hört i ett ärende som rör barnet själv (jfr BK art 12). Åtgärder som berör diskriminering av barn från etniska minoriteter och invandrabarn, respekt för barnets åsikt omnämns i "Utbildningspolitiskt program för landskapet Åland – Kompetens 2025".
A9. Kommittén rekommenderar att den fördragsslutande staten vidtar alla nödvändiga åtgärder för att säkerställa att lagstiftningen och de administrativa föreskrifterna i sin helhet stämmer överens med principerna och bestämmelserna i konventionen och i det fakultativa protokollet om indragning av barn i väpnade konflikter och att den överväger att utarbeta en konsoliderad lagstiftning som innehåller alla rättigheter enligt konventionen.	Alla, särskilt UM, JM, IM, FSM, UKM, SHM	-
A11. Kommittén uppmanar den fördragsslutande staten att säkerställa att den vidtar åtgärder för att skapa en effektiv mekanism för att samordna genomförandet av politiken för barnets rättigheter mellan alla relevanta organ och institutioner på alla nivåer. Den fördragsslutande staten uppmanas att säkerställa att den vid utförandet av detta har de personresurser och de tekniska och ekonomiska resurser som behövs för att genomföra övergripande, sammanhängande och konsekventa program som gäller barnets rättigheter på nationell, reg-	Alla, särskilt SHM	Ålands landskapsregering har i sitt regeringsprogram 25.11.2015 meddelat att för att tydliggöra barns och ungdomars rättigheter används barnkonsekvensanalys i beslutsfattandet. Ålands landskapsregering understöder ekonomiskt Rädda Barnen på Åland r.f som sedan 2014 kontinuerligt bedrivit särskild verksamhet om FN:s barnkonvention vilken innefattar informationsverksamhet och insatser för att främja myndigheters användande av barnkonse-

<p>ional och kommunal nivå.</p>		<p>kvensanalys i beslutsfattandet.</p> <p>Landskapslagen om Ålands ombudsmannamyndighet (2014:33) har utfärdats 12.6.2014 och föreskriver om en ombudsmannamyndighet som inom landskapets behörighet ska verka för att trygga och främja barnets ställning och rättigheter. Lagen trädde i kraft 1.9.2014. Ombudsmannamyndigheten inkluderar en tjänst som barnombudsman. Inom landskapets behörighet skall barnombudsmannen verka för att trygga och främja barnets ställning och rättigheter bl a genom att bedöma hur barnets intressen och rättigheter omsätts i praktiken samt följa barns och ungdomars levnadsförhållanden, bevaka lagstiftningen och det samhälleliga beslutsfattande samt bedöma deras effekter på barnets välfärd samt genom initiativ, råd och anvisningar påverka det samhälleliga beslutsfattande t i frågor som gäller barnet och driva på att barnets intressen tillvaratas i samhället. Därtill skall Barnombudsmannen på olika sätt främja fullgörandet av konventionen om barnets rättigheter. Barnombudsmannen har även tagit fram en barnrättsmanual 2016, manualen är tänkt att vara ett verktyg som riktar sig till alla som behöver vägledning och kontaktuppgifter till myndigheter och organisationer i olika frågor som berör barn under deras uppväxt.</p> <p>Fr o m 1.9.2014 har Ålands ombudsmannamyndighet ingått avtal med "Barnens hjälptelefon", i samarbete med svenska Barnens rätt i samhället (BRIS), till lokal samtalstaxa. Detta innebär att även åländska barn och ungdomar kan ta del av denna service.</p>
<p>A13. Kommittén rekommenderar att den fördragsslutande staten utvecklar en övergripande politik och handlingsplan för konventionens fulla genomförande. Vid utarbetandet av en sådan plan ska lämplig uppmärksamhet fästas vid slutdokumentet från Förenta nationernas generalförsamlings särskilda session 2002 "en barnanpassad värld" och dess granskning vid halva mandattiden 2007. Den rekommenderar vidare att handlingsplanen ska innehålla specifika 4 och mätbara syften och mål försedda med tidsfrister för att på ett effektivt sätt genomföra och övervaka framsteg gällande alla barns åtnjutande av alla rättigheter. Handlingsplanen bör sammankopplas med sektorspe-</p>	<p>Alla, särskilt SHM</p>	<p>Ålands landskapsregering har i regeringsprogram 25.11.2015 meddelat att för att tydliggöra barns och ungdomars rättigheter används barnkonsekvensanalys i beslutsfattandet samt att landskapsregeringen " samordnar och skapar formella strukturer för att säkerställa tvärsektorielt samarbete inom barn- och ungdoms-området, med särskild prioritering på barns och ungas psykiska och fysiska hälsa."</p>

<p>cifika, nationella och kommunala strategier och budgetar för att säkerställa att lämpliga person- och penningresurser samt tekniska resurser fördelas för dess genomförande.</p>		
<p>A15. Kommittén rekommenderar att den fördragsslutande staten höjer medvetandet bland allmänheten, i synnerhet bland barn, om olika förfaranden för klagomål hos de olika nationella mekanismerna och förbättrar samarbetet mellan riksdagens justitieombudsman och barnombudsmannen. Samtidigt som kommittén ber den fördragsslutande staten fästa uppmärksamhet vid dess allmänna kommentar nr 2 om rollen för oberoende människorättsinstitutioner för att främja och skydda barnets rättigheter (CRC/GC/2002/2), uppmanar kommittén den fördragsslutande staten att säkerställa att denna nationella mekanism förses med de person- och penningresurser samt tekniska resurser som behövs för att garantera dess oavhängighet, effektivitet och tillgänglighet.</p>	<p>Alla, särskilt JM, SHM</p> <p>Andra parter refererats i rekommendationen ges också möjlighet att avge utlåtande i ärendet.</p>	<p>En landskapslag om Ålands ombudsmannamyndighet (2014:33) har utfärdats 12.6.2014 vilken föreskriver om en ombudsmannamyndighet som inom landskapets behörighet ska trygga och främja barnets ställning och rättigheter. Lagen trädde i kraft 1.9.2014. Ombudsmannamyndigheten inkluderar en tjänst som barnombudsman. Till barnombudsmannens uppgifter hör bl a att följa hur främjandet av barnets ställning och rättigheter utvecklas på Åland och årligen avge en redogörelse för detta.</p> <p>Ålands landskapsregering understöder ekonomiskt Rädda Barnen på Åland r.f som sedan 2014 kontinuerligt bedrivit särskild verksamhet om FN:s barnkonvention vilken innefattar att sprida information till barn om deras rättigheter enligt konventionen.</p> <p>Ålands lagting beslöt 30.3.2015 godkänna det fakultativa protokollet om ett klagomålsförfarande till konventionen om barnets rättigheter (ÅFS 2016:66).</p>
<p>A17. Kommittén rekommenderar att den fördragsslutande staten (a) förser kommunerna med tillräckliga medel som särskilt ska fördelas för att säkerställa att barnens rättigheter genomförs med beaktande av de resurser kommunerna har till sitt förfogande, (b) skapar effektiv övervakning av budgetmedel som fördelats för barns behov separat för varje kommun, för att säkerställa att tillräckliga anslag fördelas, och (c) inför barnbudgetering (budgetuppföljning från ett barnrättsperspektiv) i syfte att övervaka de budgetmedel som anslås för barn och beaktar kommitténs rekommendationer efter dess Allmänna discussionsdag 2007 om resurser för barnets rättigheter – skyldigheter för stater.</p>	<p>FM</p>	<p>Ålands landskapsregering fördelar, enligt landskapslagen (1993:71) om planering av och landskapsandel för socialvården, ekonomiska resurser för socialvård till kommunerna på Åland. Enligt 9 § i lagen fastställs basbelopp för landskapsandel enligt åldersgrupp och enligt 14 § i lagen fastställs särskilda landskapsandelar för barnskydd.</p> <p>Ålands landskapsregering har i regeringsprogrammet 25.11.2015 meddelat att för att tydliggöra barns och ungdomars rättigheter används barnkonsekvensanalys i beslutsfattandet.</p> <p>I landskapsregeringens instruktioner till uppgörande av budget ingår att barnrättsperspektivet ska beaktas; vid beslutsfattande i ärenden som påverkar barn direkt eller indirekt, ska barnrättsperspektiv tillämpas och barnkonsekvensanalyser genomföras. Med beaktande av detta bör barnrättsperspektivet beaktas i förekommande fall redan vid uppgörandet av budgetförslaget.</p>
<p>A19. Kommittén uppmanar den fördragsslutande staten att förstärka</p>	<p>Alla, särskilt JM,</p>	<p>Ålands statistik- och utredningsbyrå, ÅSUB, har på uppdrag av land-</p>

<p>sitt statistiksystem och sin analys av genomförandet av konventionen, och att säkerställa att uppgifter insamlas och används som underlag för politik och program som hänför sig till fattigdom, våld, barn med funktionsnedsättning, barn från minoritetsgrupper, invandrabarn och barn som berövats sin familjeomgivning. Den rekommenderar att den fördragsslutande staten fortsätter att förstärka sin kapacitet att systematiskt samla in och analysera uppgifter som fördelats bl.a. enligt ålder, kön och etnisk bakgrund, gällande alla personer under 18 år i fråga om alla områden som konventionen täcker överallt på sitt territorium.</p>	<p>IM, SHM</p>	<p>skapsregeringen utfört rapporten "Ekonomisk utsatthet i barnfamiljer", 2014:7, som är en uppföljning av rapporten "Ekonomisk utsatthet och social trygghet på Åland", 2007:5. En uppföljande utredning skall genomföras 2018.</p> <p>Landskapsregeringen har finansierat och publicerat skolspecifika resultat för skolor på Åland som en del av den nationella undersökningen Hälsa i skolan som genomförs återkommande vartannat år; 2013 och 2015.</p> <p>Ålands landskapsregering har antagit "Landskapsregeringens program för integrationsfrämjande 2012-2015" med bl.a. fokusområdena stöd till invandrarflickor och – pojkar och deras familjer samt främjande av positiva attityder och nolltolerans mot rasism. I programmet finns ett mål kring uppföljning och utvärdering.</p> <p>Ålands landskapsregerings Folkhälsorapport 2015, för Åland, ger en sammanställning över ålänningarnas hälsa och sjuklighet och hur folksjukdomarna har utvecklats, däribland presenterar den statistik data om barns situation rörande rusmedel och behov av psykiatrisk vård.</p> <p>Ålands statistik- och utredningsbyrå, ÅSUB, sammanställer på uppdrag av Ålands landskapsregering, statistiska uppgifter och utredningar årligen om landskapet Åland som i regel är köns- och åldersuppdelade, och som är tillgängliga för allmänheten.</p> <p>I landskapsregeringens program för integrationsfrämjande antas ett mål kring uppföljning och utvärdering. En enkät genomfördes av ÅSUB på uppdrag av landskapsregeringen 2014 (publicerades 2015). Enkäten genomfördes dock bara för inflyttade mellan 18-75 år.</p> <p>Tillgänglig statistik gäller antal barn med annat modersmål än svenska i grundskolan och hur stor del av dem som erhåller språkstöd i skolan. Nästa undersökning är planerad att genomföras 2019, möjligheterna att även erhålla erfarenheter av barn under 18 år ses över innan dess.</p>
<p>A21. Kommittén rekommenderar att den fördragsslutande staten ökar sina ansträngningar för att förstärka allmänhetens kunskaper,</p>	<p>Alla, särskilt JM, IM, UKM, SHM</p>	<p>Ålands landskapsregering understöder med ekonomiska medel Rädda Barnen på Åland r.f som sedan 2014 kontinuerligt bedrivit en verk-</p>

inbegripet kunskaperna hos barn, föräldrar och yrkesverksamma som arbetar med barn, om konventionen och om nationella lagar som grundar sig på konventionen och om andra relevanta internationella instrument. Kommittén rekommenderar också en förstärkning av tillräcklig och systematisk utbildning för alla yrkesgrupper som arbetar för och med barn, i synnerhet brottsbekämpande myndigheter, lärare, anställda inom hälsovården, socialarbetare och personal som arbetar i alla former av ersättande vård.

samhet om FN:s barnkonvention vilken inkluderar insatser för att sprida information till allmänheten, kommuner och barn om konventionen.

Ålands landskapsregering har 2007 initierat en barnahusmodell på Åland som är en modell för samverkan mellan olika myndigheter när ett barn misstänks vara utsatt för brott av något slag. Modellen främjar att myndigheterna samverkar för att skydda barnet, utreda om ett brott blivit begånget och stödja barnet med fokus på barnets bästa. Barnahusmodellen aktualiserar samtidigt barns rättigheter för myndigheter och allmänheten.

Ålands landskapsregering har i sitt regeringsprogram 25.11.2015 angett att landskapsregeringen ska samordna och skapa formella strukturer för att säkerställa tvärsektorielt samarbete inom barn- och ungdomsområdet, med särskild prioritering på barns och ungas psykiska och fysiska hälsa.

2017 sker en sammanslagning av barn- och ungdomspsykiatriska mottagningen samt barn- och ungdomskliniken vid Ålands hälso- och sjukvård för att skapa nya förutsättningar för att utveckla vården för barn och ungdomar. Därmed kan de sammantagna resurserna utnyttjas på ett mer effektivt sätt och bemötandet och omhändertagandet av barn och ungdomar samt deras föräldrar bli mer helhetsmässigt.

Ålands landskapsregering har beviljat medel för Ungdomens Hus/Boost. Målsättningen med den tvärsektorIELLA verksamheten som inledde sin verksamhet 2017, är att stöda utsatta ungdomar på väg mot arbete och sysselsättning. I huset samverkar, samordnar och samarbetar olika myndigheter och organisationer såsom t ex Folkpensionsanstalten, Arbetsmarknadsmyndigheten, Ålands polismyndighet och Röda Korset.

I regeringsprogram 25.11.2015 finns skrivningar som berör området; förstärkning av tillräcklig och systematisk utbildning för alla yrkesgrupper som arbetar för och med barn, i synnerhet lärare, och som kommer att tas i beaktande i arbetet med revideringen av grundsko-

		lans läroplan samt revideringen av Ålands grundskolelag.
A22. Kommittén noterar att den fördragsslutande staten år 2010 ägnade 0,56 procent av sin bruttonationalinkomst på utvecklingsbistånd och att den har åtagit sig att uppnå det internationellt överenskomna målet om 0,7 procent av bruttonationalinkomsten före 2015. Kommittén uppmanar den fördragsslutande staten att uppfylla och om möjligt att överskrida det internationellt överenskomna målet om 0,7 procent av bruttonationalinkomsten före 2015. Den uppmanar den fördragsslutande staten också att säkerställa att förverkligandet av barnets rättigheter blir en högsta prioritet för de internationella samarbetsavtal som den ingår med utvecklingsländer. När den fördragsslutande staten gör detta föreslår kommittén att den beaktar den samlade bedömningen från kommittén för barnets rättigheter för mottagarlandet i fråga.	UM	-
A24. Kommittén rekommenderar att den fördragsslutande staten skapar ramar för ett förbud av användning av barnarbetskraft för finländska företag med affärsverksamhet utomlands och multinationella företag med säte i Finland genom att skapa ett effektivt övervakningssystem av deras leveranskedjor. Kommittén rekommenderar också att den fördragsslutande staten skapar begränsningar i fråga om marknadsföring av ohälsosamma livsmedel med negativ effekt på barnens hälsa. Kommittén rekommenderar att den fördragsslutande staten utfärdar och genomför föreskrifter för att säkerställa att företagssektorn iakttar internationella och nationella standarder i fråga om företagens samhällsansvar, i synnerhet när det gäller barnens rättigheter, bl.a. i enlighet med FN:s ram för företagsverksamhet och mänskliga rättigheter (UN Business and Human Rights Framework), vilken antogs enhälligt 2008 i rådet för mänskliga rättigheter och som innehåller staters skyldighet att skydda mot kränkningar av mänskliga rättigheter förövade av affärsföretag, affärsföretagens ansvar att iaktta mänskliga rättigheter och behovet av en mer effektiv tillgång till rättsmedel när kränkningar inträffar.	ANM, SHM	-
B. Allmänna principer (artiklarna 2, 3, 6 och 12 i konventionen)		
B26. Kommittén uppmanar den fördragsslutande staten att förstärka	JM, IM, UKM,	Ålands landskapsregering antog år 2013 ett funktionshinderspolitiskt

<p>sina ansträngningar att bekämpa alla former av diskriminering, inbegripet diskriminering av barn med funktionsnedsättning, invandrar- och flyktingbarn samt barn från etniska minoriteter. Den rekommenderar vidare att den fördragsslutande staten i sin politik ger hög prioritet för förebyggande och utrotning av diskriminering, bl.a. genom medierna och utbildningssystemet. I synnerhet bör den fördragsslutande staten, i enlighet med det politiska programmet för romerna i Finland, effektivisera de åtgärder som vidtagits för att bekämpa etnisk diskriminering av romerna och deras sociala utestängning, och säkerställa en tillräcklig levnadsstandard för alla romska barn. Den rekommenderar att den fördragsslutande staten inkluderar information i sin följande periodiska rapport om åtgärder och program med relevans för konventionen om barnets rättigheter som den fördragsslutande staten har genomfört som uppföljning av deklARATIONEN och handlingsplanen som antogs vid 2001 års världskonferens mot rasism, rasistisk diskriminering, främlingsfientlighet och därmed sammankopplad intolerans, liksom också av slutdokumentet som antogs vid 2009 års översynskonferens i Durban.</p>	<p>SHM</p>	<p>åtgärdsprogram för landskapet Åland år 2013-2016 "Ett tillgängligt Åland". Verkställigheten under åren 2013-2014 har uppföljts i "Ett tillgängligt Åland från ord till handling II".</p> <p>Ur slutredovisningen Ett tillgängligt Åland (- åtgärdsprogram för Ålands landskapsregerings funktionshinderspolitik år 2013-2016 Från ord till handling), framgår bl a att landskapsregeringen vill öka kunskap om olika funktionsnedsättningar för ledare i verksamheter riktade till unga.</p> <p>Främjande av positiva attityder och nolltolerans mot rasism är ett prioriterat område i Ålands landskapsregerings program för främjande av integration (Landskapsregeringens program för integrationsfrämjande 2012-2015).</p> <p>Ålands landskapsregering har bidragit till finansieringen av materialet "Föräldrar på Åland" som Röda Korset i samarbete med Mariehamns stad tagit fram som ett arbetsverktyg för professionella som arbetar med inflyttade barn, ungdomar, föräldrar och familjer. Syftet är att underlätta integrationen i det åländska samhället.</p> <p>Främjande av goda relationer och att förebygga främlingsfientlighet och diskriminering är ett prioriterat område i landskapsregeringens program för främjande av integration. Åtgärderna inkluderar information till allmänheten, fortbildning till barn och vuxna inom grundskolan, fortbildning för yrkesverksamma inom offentlig sektor (barnomsorg, skola, hälsovård, socialvård).</p>
<p>B28. Kommittén uppmanar den fördragsslutande staten att intensifiera sina ansträngningar att säkerställa att principen om barnets bästa integreras korrekt och tillämpas konsekvent i alla lagstiftnings-, förvaltnings- och domstolsförfaranden samt i alla riktlinjer, program och projekt som är relevanta för och påverkar barn. Den juridiska argumenteringen i alla rättsliga och administrativa domar och avgöranden bör också grunda sig på denna princip.</p>	<p>Alla, särskilt JM, SHM</p>	<p>Ålands landskapsregering har i regeringsprogram 25.11.2015 meddelat att för att tydliggöra barns och ungdomars rättigheter används barnkonsekvensanalys i beslutsfattandet.</p>
<p>B30. Kommittén rekommenderar att den fördragsslutande staten avskaffar åldersgränserna i den nationella lagstiftningen och säkerställer att alla barn som inte har fyllt 18 år hörs på vederbörligt sätt i rättsliga och administrativa förfaranden som gäller dem, inbegripet i mål</p>	<p>JM, SHM</p>	<p>Ålands landskapsregering har 2007 initierat en barnahusmodell på Åland som är en modell för samverkan mellan olika myndigheter när ett barn misstänks vara utsatt för brott av något slag. Modellen främjar myndigheternas samverkan för att skydda barnet, utreda om ett</p>

<p>som gäller vårdnad i enlighet med barnets mognad. Barn bör höras på ett barnvänligt sätt och med beaktande av principen om barnets bästa. Barnens åsikter, inbegripet barn med funktionsnedsättning, ska ges den tyngd de förtjänar i enlighet med barnets ålder och mognad. Detta kan inbegripa, bland annat, att barn hörs konfidentiellt och inte i en öppen domstolssal, och att video- eller ljudinspelningsapparater används. I detta syfte fäster kommittén den fördragsslutande statens uppmärksamhet vid allmänna kommentar nr 12 (CRC/C/GC/12) om barnets rätt att bli hörd.</p>		<p>brott blivit begånget och stödja barnet så att det lider så liten skada som möjligt. Barnhusmodellen utvärderades 2015 i en rapport (Utvärdering av Barnhus på Åland, juristfirman Christian Diesen). Inom Ålands polismyndighet verkar för närvarande två specialutbildade poliser som genomför förhör med barn.</p>
<p>C. Familjemiljö och ersättande vård (artiklarna 5, 18.1, 18.2, 9-11, 19-21, 25, 27.4 och 39 i konventionen)</p>		
<p>C32. Kommittén rekommenderar att den fördragsslutande staten a) ökar de resurser och förstärker de sociala tjänster som tillhandahåller familjeterapi och föräldrautbildning och utbildar alla yrkesverksamma som arbetar med barn, inbegripet socialarbetare och yrkesverksamma inom hälsovården, b) förstärker förebyggande tjänster och åtgärder för tidigt stöd och ingripande, i synnerhet i fråga om familjer med problem i samband med rusmedelsmissbruk, och c) förstärker medlingstjänster till familjer som överväger skilsmässa och säkerställer att vårdnadstvister gällande barn löses inom lämplig tid med beaktande av barnets bästa.</p>	<p>SHM</p>	<p>Enligt Landskapslag (1995:101) om tillämpning i landskapet Åland av riks författningar om socialvård, tillämpas Socialvårdslag (FFS 172/1982) på Åland vilken i 17 § anvisar om att kommunen ska ombesörja tjänster för rådgivning i uppfostrings- och familje frågor.</p> <p>Enligt landskapslagen (2017:59) om ändring av landskapslagen om tillämpning i landskapet Åland av barnskyddslagen § 4g ska barnets behov av vård och stöd utredas och barnet garanteras tillräcklig vård och tillräckligt stöd då barnets förälder erhåller missbrukarvårds- eller mentalvårdstjänster. Vid behov skall erhållandet av tillräcklig vård och tillräckligt stöd säkerställas genom ett möte med barnet.</p> <p>Landskapslagen om hälso- och sjukvård (2011:114) anvisar om syftet att främja och upprätthålla hälsa och välfärd, arbets- och funktionsförmåga samt till verksamhetsområdet hörande social trygghet för befolkningen i landskap, däribland rådgivningstjänster.</p> <p>Ålands landskapsregering har antagit landskapsförordningen (2015:28) om rådgivning för gravida och barn, skol- och studerandehälsovård samt förebyggande mun- och tandvård för barn och unga som trätt i kraft 1.10.2015. Förordningens syfte är att säkerställa att den offentliga hälso- och sjukvårdens hälsorådgivning och hälsoundersökningar för gravida kvinnor och familjer som väntar barn, för barn under läropliktsåldern, för elever och deras familjer samt för studerande är planmässiga, uppvisar en enhetlig nivå och tar hänsyn till individens och befolkningens behov.</p>

Fr o m 1.1.2017 uppbärs ingen patientavgift av barn och unga under 20 år vid besök vid primärvårdskliniken vid Ålands hälso- och sjukvård (ÅHS).

Ålands landskapsregering har initierat kartläggningen "Föräldrastöd på Åland - genom barnets alla åldrar" som publicerades år 2014, vilken innehåller uppgifter om tillgängliga stödtjänster på Åland för föräldrar.

Därtill har landskapsregeringen understött framtagande av materialet "Föräldrar på Åland"(2015) i samarbete med Röda Korset och Mariehamns stad.

Ålands landskapsregerings har år 2015 publicerat handboken "Beskrivning av aktörsfältet och arbetsfördelningen inom riskbruks- och missbruksarbetet på Åland" som riktar sig till yrkesverksamma i åtgärdskedjan för personer med riskbruk eller missbruk. Handboken främjar samverkan mellan olika aktörer som arbetar med förebyggande eller korrigerande verksamhet för att motverka rusmedel.

Ålands landskapsregering har antagit "Ålands handlingsprogram mot risk- och missbruk 2013-2016" vilket har som mål att, inom landskapet Åland, minska alkoholkonsumtionen, höja alkoholdebütåldern och skapa ett narkotikafritt samhälle.

Tobakskampen är ett femårigt projekt som landskapsregeringen stöder finansiellt. Projektet riktar sig även till personer under 18 år, framöralit till elever i årskurs 6 genom metoden Tobaksfri duo.

Ålands landskapsregering har under åren 2015-2017 avsatt medel, för att stöda forsknings- och utvecklingsprojekt som syftar till att öka kunskapen i barnskyddsfrågor. Detta har hittills bl a resulterat i en samverkansmodell för socialvård, skolor och sjukvård för arbete med barnskyddsfrågor.

Inom ramen för Folkhälsans projekt Vision Nolltolerans, vilket finansieras av Ålands landskapsregering, och i samarbete med barn- och ungdomspsykiatriska enheten på Ålands hälso- och sjukvård och familjerådgivningen på Folkhälsan på Åland erbjuds föräldrautbildningar för föräldrar med barn i åldern 3-17 år (Community Parent Education

		<p>Program). Föräldrarna erhåller stöd i föräldrarollen och ges verktyg för uppfostran. 2017 inrättades en ny heltidstjänst som psykolog vid barnrådgivningen (Ålands hälso- och sjukvård) riktad mot barn under skolåldern och deras familjer.</p>
<p>C34. Kommittén rekommenderar att den fördragsslutande staten (a) ökar sina ansträngningar att säkerställa att barn som behöver ersättande vård placeras i familjelik vård och vård i fosterfamiljer och inte i anstalter, och vidtar åtgärder för att undvika successivt placering av barn i samhällets vård, bl.a. genom att öka sina resurser för vård i fosterfamiljer och stöd till fosterföräldrar, (b) tillhandahåller utbildning till yrkesverksamma som arbetar med barn i ersättande vård, inbegripet fosterföräldrar och övervakare, (c) inrättar enhetliga riksomfattande standarder för bedömning och placering av barn i ersättande vård, vårdplanering och regelbunden granskning av placeringsbeslut och säkerställer tillräcklig tillsyn och övervakning av situationen för barn som placerats i fosterhem eller på anstalter, 9 (d) vidtar nödvändiga åtgärder för att säkerställa att effektiva, kända, oberoende och opartiska mekanismer för överklagande erbjuds barn utan föräldravård, (e) säkerställer att barn i anstaltsvård integreras i vanlig undervisning och att de har tillgång till mentalvårdstjänster när de behövs, och (f) erbjuder stöd till biologiska familjer för att barn som är i ersättande vård senare ska kunna återförenas med sina biologiska familjer, när det är möjligt. Kommittén rekommenderar att den fördragsslutande staten beaktar riktlinjerna för ersättande vård av barn i bilagan till Förenta nationernas resolution 64/142 av den 20 december 2009.</p>	<p>SHM</p>	<p>Landskapslag om hälso- och sjukvård (2011:114) anvisar i 20 § om vårdgaranti att för barn och ungdomar till och med 22 års ålder ska den vård inom psykiatri som konstateras vara nödvändig med beaktande av hur brådskande vården är ordnas inom tre månader om inte medicinska, terapeutiska eller andra motsvarande omständigheter kräver annat.</p> <p>Åland har antagit Landskapslag (2015:18) om tillämpning i landskapet Åland av familjevårdslagen, vilken trätt i kraft 31.3.2015 och anvisar om familjevårdares rätt till kostnadsersättningar, arvoden och ledig tid. (Familjevårdslag (FFS 2015/263).</p> <p>Ålands landskapsregering har från år 2014 till slutet av år 2015 finansierat Rädda Barnen på Ålands r.f:s utvecklingsprojekt inom barnskydd, där resurser speciellt anvisats för familjevård. En familjevårdarutbildning ordnades under januari 2016 och under hösten 2017, för familjevårdare på Åland.</p> <p>Ålands landskapsregerings Folkhälsorapport 2015, för Åland, ger en överblick över ålänningarnas hälsa och sjuklighet och hur folksjukdomarna har utvecklats. Däribland kartlägger den barnpsykiatri på Åland.</p> <p>Sedan 1.1.2014 är Ålands miljö och hälsoskyddsmyndighet (ÅMHM) ansvarig för tillsynen vad gäller både privat och offentlig socialvård. Därtill finns klientombudsmannen (inom Ålands ombudsmannamyndighet) dit klienter inom socialvården kan vända sig om de är missnöjda med erhållen socialvård.</p>
<p>C36. Kommittén rekommenderar att den fördragsslutande staten säkerställer att de lagar som förbjuder kroppslig aga genomförs i sin</p>	<p>JM, SHM</p>	<p>På Åland tillämpas Barnskyddslag (FFS 417/2007) enligt landskapslagen (2008:97) om tillämpning i landskapet Åland av barnskyddslagen, i</p>

<p>helhet i alla situationer, inbegripet genom att systematiskt höja medvetandet bland vuxna och barn, främja lämpliga positiva disciplinmetoder som inte innehåller våld, genom fortgående övervakning som i synnerhet fäster uppmärksamhet vid föräldrar till barn som kräver särskilt stöd samt föräldrar som har svårigheter med sina barnuppfostringsmetoder.</p>		<p>vilka anvisas om barnets rätt till en trygg uppväxtmiljö, en harmonisk och mångsidig utveckling samt till särskilt skydd. Lag angående vårdnad om barn och umgängesrätt (FFS 361/1983) anvisar i 1 § att barn inte får undertryckas, agas eller utsättas för annan kränkande behandling.</p> <p>I samarbete med barn- och ungdomspsykiatriska mottagningen på Ålands hälso- och sjukvård och familjerådgivningen på Folkhälsan på Åland ordnas föräldrautbildningar för barn i åldern 3-17 år (Community Parent Education Program), för att ge stöd i föräldrarollen och verktyg för uppfostran, med fokus på positiv uppmärksamhet. Antalet föräldrautbildningar har utökats och erbjuds numera även utanför centralorten.</p> <p>Ålands landskapsregering har initierat kartläggningen "Föräldrastöd på Åland - genom barnets alla åldrar" som publicerades år 2014, vilken innehåller uppgifter om tillgängliga stödtjänster på Åland för föräldrar.</p>
<p>C38. Kommittén rekommenderar att den fördragsslutande staten genomför en undersökning om förekomsten och utbredningen av olika former av barnmisshandel och vanvård och om statens program för att förhindra barnmisshandel och vanvård med beaktande av kommitténs allmänna kommentar nr 13 (2011) om barnets rätt till frihet från alla former av våld (CRC/C/GC/13) och lämnar mer detaljerad information om detta i sin nästa periodiska rapport.</p>	JM, SHM	<p>Med anledning av Ålands landskapsregerings utredning om vanvård av samhällsvårdade barn på Åland 1953-1971, vilken färdigställdes 2015, har landskapsregeringen avsatt ekonomiska medel fördelat på åren 2015-2017 att användas för att på ansökan stöda forsknings- och utvecklingsprojekt som syftar till att öka kunskapen i barnskyddsfrågor eller för utveckling eller implementering av nya evidenta arbetsmetoder i barnskydd.</p> <p>Detta har bl a resulterat i en samverkansmodell för socialvård, skolor och sjukvård för arbete med barnskyddsfrågor.</p>
<p>C39. Kommittén uppmanar den fördragsslutande staten a) att prioritera avskaffandet av alla former av våld mot barn, bl.a. genom att säkerställa att rekommendationerna i Förenta nationernas undersökning om våld mot barn genomförs så att särskild uppmärksamhet fästs vid könet, b) att tillhandahålla information om hur den fördragsslutande staten har genomfört rekommendationerna i undersökningen i följande periodiska rapport, i synnerhet de rekommendationer</p>	JM, SHM	<p>På Åland tillämpas Barnskyddslag (FFS 417/2007) enligt landskapslagen (2008:97) om tillämpning i landskapet Åland av barnskyddslagen, i vilka anvisas om barnets rätt till en trygg uppväxtmiljö, en harmonisk och mångsidig utveckling samt till särskilt skydd. Lag angående vårdnad om barn och umgängesrätt (FFS 361/1983) anvisar i 1 § att barn inte får undertryckas, agas eller utsättas för annan kränkande behandling.</p>

<p>som generalsekreterarens särskilde representant om våld mot barn betonat, nämligen 10 i. att utarbeta en riksomfattande övergripande strategi för att förebygga och åtgärda alla former av våld mot barn, ii. att införa ett uttryckligt nationellt rättsligt förbud mot alla former av våld mot barn i alla omständigheter, och iii. att konsolidera ett nationellt system för insamling, analys och spridning av information om våld mot barn och en forskningsagenda för våld mot barn. c) att samarbeta med och hämta tekniskt bistånd från generalsekreterarens särskilde representant för våld mot barn, Unicef, FN:s högkommissarie för mänskliga rättigheter OHCHR, Världshälsoorganisationen WHO och andra relevanta organ, bl.a. ILO, UNESCO, UNHCR, UNODC samt medborgarorganisationer.</p>		<p>Ålands landskapsregering har 2007 initierat en barnahusmodell på Åland som är en modell för samverkan mellan olika myndigheter när ett barn misstänks vara utsatt för brott av något slag. Modellen främjar att myndigheterna samverkar för att skydda barnet, utreda om ett brott blivit begånget och stödja barnet så att det lider så liten skada som möjligt. Barnahusmodellen utvärderas 2015 i en rapport.</p> <p>Landskapsregeringen har från år 2014 till slutet av år 2015 finansierat Rädda Barnen på Ålands r.f:s utvecklingsprojekt inom barnskydd, vilka inkluderat informationsverksamhet om anmälningsskyldigheten i barnskyddslagstiftningen.</p>
<p>D Grundläggande hälsa och välfärd (artiklarna 6, 18.3, 23, 24, 26 och 27.1-27.3 i konventionen)</p>		
<p>D41. I ljuset av artikel 23 i konventionen, kommitténs allmänna kommentar nr 9 (2006) om barn med funktionsnedsättning (CRC/C/GC/9) rekommenderar kommittén att den fördragsslutande staten (a) inrättar en övergripande juridisk och politisk ram för att säkerställa jämlik rätt för barn med funktionsnedsättning till tillgång till hälsovårdstjänster av hög kvalitet, offentliga byggnader, transport samt utbildning i vanliga skolor; (b) säkerställer att det finns tillräckligt med personliga assistenter, tolkar och transporttjänster för barn med funktionsnedsättning, (c) förbättrar lärarnas förmåga att undervisa barn med funktionsnedsättning och särskilda behov, (d) stöder familjer med barn med funktionsnedsättning genom att erbjuda dem undervisande vägledning, och (e) påskyndar ratificeringsprocessen av konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning.</p>	<p>UM, UKM, SHM</p>	<p>Ålands lagting beslöt den 27 maj 2015 ge sitt bifall till att lagstiftningen träder i kraft i landskapet Åland till de delar konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning och dess fakultativa protokoll faller inom landskapets behörighet.</p> <p>Ålands landskapsregering antog år 2013 ett funktionshinderspolitiskt åtgärdsprogram för landskapet Åland år 2013-2016 "Ett tillgängligt Åland". Verkställighet år 2013-2014 har uppföljts i "Ett tillgängligt Åland från ord till handling II och 21.2.2017 publicerade Ålands landskapsregering slutredovisningen av detta åtgärdsprogram omfattande 24 innehållsområden, målsättningar och 54 åtgärdsaktiviteter. Målsättningarna och åtgärdsaktiviteterna är relaterade till FN-konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning inklusive barn och unga.</p> <p>Ålands landskapsregering har utfört tillsyn av kommunernas ordnande av personlig assistansservice år 2014 och ordnat därtillhörande utbildning riktad till socialarbetare.</p> <p>Ålands landskapsregering har utarbetat ett familjepolitiskt program för landskapet Åland, med tyngdpunkt på en modern familjepolitik och ett tydligt barnperspektiv ("Familjepolitiskt program för landskapet Åland", antecknat till landskapsregeringens kännedom 7.9.2015).</p>

		<p>Åländsk lagstiftning på grundskolnivå och gymnasienivå stadgar att alla har rätt till jämlik rätt till utbildning. En kartläggning har gjorts om beredskapsnivån inom grundskolan på Åland och en kartläggning gällande samverkan, samarbete och samordning. Fortbildningsinsatser görs kontinuerligt för att höja lärarnas kompetens.</p>
<p>D43. Kommittén rekommenderar att den fördragsslutande staten skapar en ständig närvaro av medicinsk personal i skolor, inbegripet psykologer, för att tillhandahålla psykologisk rådgivning till barn. Kommittén rekommenderar också att den fördragsslutande staten säkerställer att gravida kvinnor med problem som hänför sig till rusmedelsmissbruk får medicinsk hjälp och vård i tid och av god kvalitet och att barn som föds till missbrukande mödrar får hjälp och stöd.</p>	<p>SHM</p>	<p>Landskapslag om hälso- och sjukvård (2011:114), 28 §, anvisar om att Ålands hälso- och sjukvård ska ordna rådgivning för gravida kvinnor och familjer som väntar barn samt för barn under läropliktsåldern och för deras familjer. Lagens 29 § anvisar om skolhälsovård och 30 § om studerandehälsovård, och att dessa ska ordnas, och omfatta fysisk och psykisk hälsa.</p> <p>Enligt landskapslagen (2017:59) om ändring av landskapslagen om tillämpning i landskapet Åland av barnskyddslagen 4f § Stöd för skolgången, ska kommunen för eleverna inom förundervisningen och grundskolan ordna skolpsykolog- och skolkuratorstjänster som ger adekvat stöd och handledning. Tjänsterna skall även främja ett bättre samarbete mellan hem och skola.</p> <p>Landskapsregeringen har år 2015 försett Ålands hälso- och sjukvårds primärvård med en psykologresurs för barn under skolåldern, fr om 2017 är tjänsten inrättad på heltid.</p>
<p>D45 Kommittén rekommenderar att den fördragsslutande staten (a) förstärker mentalvårdstjänsterna för barn och säkerställer tillgång till sådan undersökning och behandling som behövs, samt intensifierar åtgärderna för förebyggande av självmord, (b) övervakar ordination av psykostimulerande mediciner till barn och tar initiativ till att ge barn som fått diagnosen ADHD eller ADD och deras föräldrar och lärare tillgång till ett mer omfattande urval av psykologiska, utbildningsrelaterade och sociala åtgärder och vårdformer, och (c) överväger att utföra en insamling och analys av uppgifter fördelade enligt medicin och ålder för att övervaka eventuellt missbruk av psykostimulerande mediciner bland barn.</p>	<p>SHM</p>	<p>Landskapslag om hälso- och sjukvård (2011:114), 28 §, anvisar i 35 § om att Ålands hälso- och sjukvård ska sörja för förebyggandet av psykisk ohälsa och i 40 § att sörja för arbetet för psykisk hälsa.</p> <p>Ålands landskapsregering har i regeringsprogram 25.11.2015 meddelat att psykisk hälsa för alla ska vara ett uttalat folkhälsomål, och nollvision vad gäller självmord ska råda. Barns och ungdomars hälsa och psykiska välbefinnande prioriteras. Fokus läggs på det främjande och förebyggande arbetet så att man snabbt kan upptäcka barns och ungdomars psykiska ohälsa.</p> <p>På Åland förekommer självmord i samma utsträckning som övriga Norden, undantaget Finland där förekomsten är högre. Ålands land-</p>

		<p>skapsregering har upprättat avtal med den svenskspråkiga dejourerande självmordslinjen (som upprätthålls av föreningen Mind) och kan nås dygnet runt till lokalsamtalsavgift.</p> <p>Ålands landskapsregerings Folkhälsorapport 2015, för Åland, ger en sammanställning över ålänningarnas hälsa och sjuklighet och hur folksjukdomarna har utvecklats, däribland presenterar den statistisk data om barns behov av vård.</p>
<p>D47. Kommittén rekommenderar att den fördragsslutande staten förstärker sina ansträngningar att främja amning genom att ordna tillgång till material, undervisa och öka medvetandet bland allmänheten om vikten av amning och riskerna med att mata med bröstmjölkersättning.</p>	<p>SHM</p>	<p>Landskapslag om hälso- och sjukvård (2011:114), 28 §, anvisar om att Ålands hälso- och sjukvård ska ordna rådgivning för gravida kvinnor och familjer som väntar barn samt för barn under läropliktsåldern och för deras familjer. Rådgivningarna följer riksdirektiv gällande amning.</p> <p>Ålands landskapsregering har antagit Landskapsförordning (2015:28) om rådgivning för gravida och barn, skol- och studerandehälsovård samt förebyggande mun- och tandvård för barn och unga som trätt i kraft 1.10.2015. Förordningens syfte är att säkerställa att den offentliga hälso- och sjukvårdens hälsorådgivning och hälsoundersökningar för gravida kvinnor och familjer som väntar barn, för barn under läropliktsåldern, för elever och deras familjer samt för studerande är planmässiga, uppvisar en enhetlig nivå och tar hänsyn till individens och befolkningens behov.</p>
<p>D49. Kommittén rekommenderar att den fördragsslutande staten förstärker sina åtgärder för att avleda unga från alkohol-, tobaks- och narkotikamissbruk genom att öka medvetandet om alkoholens och tobakens negativa verkningar och engagera medierna att säkerställa sitt bidrag till hälsosamma livsstilar och konsumtionsmönster för barn och unga.</p>	<p>SHM</p>	<p>Ålands landskapsregering har reviderat Ålands tobakslagstiftning för att uppfylla Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/40/eu av den 3 april 2014 om tillnärmning av medlemsstaternas lagar och andra författningar om tillverkning, presentation och försäljning av tobaksvaror och relaterade produkter och om upphävande av direktiv 2001/37/eg.</p> <p>Ålands landskapsregering har antagit Ålands handlingsprogram mot risk- och missbruk 2013-2016 vilket har som mål att, inom landskapet Åland, minska alkoholkonsumtionen, höja alkoholdebutåldern och skapa ett narkotikafritt samhälle. Handlingsprogrammet har förverkligats av tre grupper: en politisk referensgrupp, en styrgrupp och en operativ grupp.</p>

		<p>Ålands landskapsregering har år 2015 publicerat handboken "Beskrivning av aktörsfältet och arbetsfördelningen inom riskbruks- och missbruksarbetet på Åland" som riktar sig till yrkesverksamma i åtgärds-kedjan för personer med riskbruk eller missbruk. Handboken främjar samverkan mellan olika aktörer som direkt eller indirekt arbetar för att motverka rusmedel bland olika åldersgrupper.</p> <p>Ålands landskapsregering initierade 2014 Tobakskampen som är en tjänst som Ålands hälso- och sjukvård förverkligar i form av avgiftsfri rökavvänjning för individer och grupper som vill sluta röka. Projektet är femårigt och förverkligas i samarbete med Folkhälsan på Åland.</p> <p>Ålands landskapsregering finansierar projekt Vision Nolltolerans som sedan 2013 drivs av Folkhälsan på Åland. Projektet ska effektivisera och förbättra samordningen av det kommunala, frivilliga och offentliga preventionsarbetet inom missbruk.</p>
<p>D51. Kommittén uppmanar den fördragsslutande staten att förstärka sina ansträngningar att tillhandahålla stöd till ekonomiskt missgynnade familjer, inbegripet barn i unga familjer, ensamstående föräldrar och familjer med många barn och att säkerställa rätten för alla barn till en tillräcklig levnadsstandard. Kommittén rekommenderar också att den fördragsslutande staten vidtar de åtgärder som behövs för en övergripande insamling och analys av uppgifter om barn som lever i fattigdom för att den ska åtgärdas effektivt.</p>	<p>SHM</p>	<p>Ålands statistik- och utredningsbyrå, ÅSUB, har på uppdrag av landskapsregeringen utfört rapporten "Ekonomisk utsatthet i barnfamiljer", 2014:7, som är en uppföljning av rapporten "Ekonomisk utsatthet och social trygghet på Åland", 2007:5. En uppföljande undersökning skall göras 2018 av ÅSUB.</p> <p>Ålands landskapsregering har initierat kartläggningen "Föräldrastöd på Åland - genom barnets alla åldrar" som publicerades år 2014, vilken innehåller uppgifter om tillgängliga stödtjänster på Åland för föräldrar.</p>
<p>E. Utbildning, fritid och kultur (artiklarna 28, 29 och 31 i konventionen)</p>		
<p>E53. Kommittén rekommenderar att den fördragsslutande staten (a) ökar lärarnas kunskaper om olika kulturer, om svårigheter som barnen möter och anställer fler romska yrkesverksamma i skolor, bl.a. som assistenter för barn med särskilda behov, för att erbjuda bättre stöd till barn och deras familjer, (b) inkluderar minoriteternas rättigheter i utbildningen för lärare och i skolornas läroplaner, (c) uppmuntrar fler föräldrar vars barn inte deltar i dagvårdsprogram att an-</p>	<p>UKM, SHM</p>	<p>Punkt a och b tas i beaktande vid landskapsregeringens revidering av läroplan. På Åland finns direktiv i landskapet Ålands läroplan för grundskolan som berör innehållet i skolornas arbetsplaner. I nuvarande läroplan finns det inget direktiv om detta.</p> <p>Ålands landskapsregering har initierat vidareutbildning för lärare som undervisar i svenska som andra språk. Därtill har landskapsregeringen</p>

<p>måla sina barn till program för utveckling av tidiga barndomen för att förbättra deras kunskaper i finska, deras sociala färdigheter och för att göra 13 övergången till skolan lättare och förebygga misslyckande i skolan och avhopp.</p>		<p>antagit ett utökat stödsystem till de kommuner som har elever med annat modersmål, och som är integrerade i grundskolans undervisning.</p> <p>Ålands landskapsregering finansierar Rädda Barnen r.f:s 'Öppna förskola', som är öppen för barn och föräldrar och avser främja både barns och föräldrars sociala samverkan.</p> <p>Ålands landskapsregering har antagit 'Landskapsregeringens program för integrationsfrämjande 2012-2015' med bl.a. fokusområdena stöd till invandrarflickor och – pojkar och deras familjer samt främjande av positiva attityder och nolltolerans mot rasism.</p> <p>Ålands landskapsregering har bidragit till finansieringen av materialet "Föräldrar på Åland" (2015) som Röda Korset i samarbete med Mariehamns stad tagit fram som ett arbetsverktyg för professionella som arbetar med inflyttade barn, ungdomar, föräldrar och familjer. Syftet är att underlätta integrationen i det åländska samhället. Främjande av goda relationer och förebygga främlingsfientlighet och diskriminering är ett prioriterat område i landskapsregeringens program för främjande av integration. Åtgärder inkluderar information till allmänheten, fortbildning till barn och vuxna inom grundskolan, fortbildning för yrkesverksamma inom offentlig sektor (barnomsorg, skola, hälsovård, socialvård)</p>
<p>E55. Kommittén rekommenderar att den fördragsslutande staten a) förstärker åtgärderna för att bekämpa all slags mobbning och ofredande, såsom att öka lärarnas kapacitet och kapaciteten hos alla dem som arbetar vid skolor och studerande att godkänna diversitet i skolan och förbättra konfliktlösningsfärdigheterna hos dem; b) fäster större uppmärksamhet vid barns välbefinnande i skolor, inbegripet deras rätt att få sina åsikter beaktade och genomför forskning om orsakerna till barns missnöje i skolorna, och c) beaktar kommitténs allmänna kommentar nr 1 (2001) om målen för utbildningen vid genomförandet av rekommendationerna ovan.</p>	<p>UKM</p>	<p>Ålands landskapsregering har 2013 antagit ett program om "Grunderna för förundervisningen för barnomsorgen i landskapet Åland" som anvisar om grundläggande värden och uppgifter i förundervisningen inom barnomsorgen.</p> <p>Landskapsregeringen har antagit "Utbildningspolitiskt program för landskapet Åland – Kompetens 2025". Det utbildningspolitiska programmet för landskapet Åland beskriver mål och insatser för att uppnå en hållbar, flexibel, digital, jämlik och jämställd, entreprenörmässig och integrerad skola och utbildning. Landskapsregeringen beaktar målsättningarna i det utbildningspolitiska programmet inom</p>

		<p>ramen för utveckling av styrdokument såsom strategier, läroplansgrunder och revideringen av grundskolelagen.</p> <p>Samtliga grundskolor på Åland deltar i KiVa eller motsvarande anti-mobbningsprogram.</p>
<p>E57 Kommittén rekommenderar att den fördragsslutande staten utarbetar en ny allmän lag om dagvård och förskola som sammanför alla bestämmelser som gäller den tidiga barndomen och förstärker barnrättsperspektivet med beaktande av kommitténs allmänna kommentar nr 7 (2005) om genomförande av barnets rättigheter i den tidiga barndomen (CRC/C/GC/7/Rev.1) och på basis av meddelandet från Europeiska kommissionens "Förskola – en bättre grund för framtiden" (KOM (2011 66)) från den 17 februari 2011. Kommittén rekommenderar vidare att täckningen och kvaliteten i utbildningsprogrammen för den tidiga barndomen förbättras bl.a. genom att öka antalet vårdpersonal och förbättra relationstalet personal per barn så att gruppstorlekarna begränsas och kontinuiteten i vårdförhållandet bättre blir säkerställda.</p>	<p>UKM</p>	<p>Ålands landskapsregering ordnar ordnar dagvård enligt Barnomsorgslag (2011:86) för landskapet Åland. Lagen sammanför dagvård och förskola, emedan 5 § anvisar om att det i daghem ska erbjudas förundervisning vilken ska stödja barns allsidiga utveckling och beredskap för fortsatt lärande i skolan. Lagens § 9 anvisar om verksamheternas personaldimensionering och att personaldimensioneringen i varje barnomsorgsverksamhet ska vara tillräcklig med hänsyn till barnens antal, ålder, vårdtid och behov av särskilt stöd.</p> <p>I landskapsregeringens program "Utbildningspolitiskt program för landskapet Åland – Kompetens 2025" framförs behovet av att utreda förutsättningarna att förflytta förundervisningen till undervisningssektorn, från socialvården. Ett förslag har tagits fram kring överföring av barnomsorgen och förundervisningen till undervisningssektorn inom ramen för ett pågående arbete kring revideringen av grundskolelagen.</p>
<p>F. Särskilda skyddsåtgärder (artiklarna 22, 30, 38, 39, 40, 37 b-d, 32-36 i konventionen)</p>		
<p>F59. Kommittén rekommenderar att den fördragsslutande staten undersöker omfattningen av sexuella övergrepp och sexuellt ofredande i digitala medier, i synnerhet internet, och förstärker sin kapacitet att upptäcka och bestraffa förövare samt antar sådana lagstiftnings-, förvaltnings- och policyåtgärder som behövs för att bekämpa våld i digitala medier. Den rekommenderar också att den fördragsslutande staten fördelar tillräckliga resurser och förstärker regeringens åtgärder och samordning för att bekämpa sexuell exploatering av barn, i synnerhet på internet, och säkerställer att programmen och riktlinjerna för att förebygga, återfinna och återintegrera barnoffer följer slutdokumentet från 1996, 2001 och 2008 års Världskongresser mot kommersiell sexuell exploatering av barn som hölls i Stockholm, Yokohama och Rio de Janeiro. Den uppmanar den fördragsslutande staten</p>	<p>UM, JM, IM</p>	<p>Ålands lagting gav 16.3.2011, till de delar som faller inom landskapets behörighet, sitt bifall till Europarådets konvention om skydd för barn mot sexuell exploatering och sexuella övergrepp.</p> <p>Ålands lagting gav 6.6.2012, till de delar som faller inom landskapets behörighet, sitt bifall till det fakultativa protokollet till konventionen om barnets rättigheter om försäljning av barn, barnprostitution och barnpornografi.</p> <p>Ålands landskapsregering tillsatte ett myndighetsnätverk mot prostitution och människohandel för sexuella ändamål, under åren 2013-2015. Nätverket utbytte erfarenheter samt fungerade som en strategisk resurs för att effektivisera och utveckla samverkan framför allt mellan myndigheterna men även mellan myndigheterna och frivilligorganisationer i arbetet mot prostitution och människohandel för</p>

<p>att påskynda ratificeringen av det fakultativa protokollet om försäljning av barn, barnprostitution och barnpornografi.</p>		<p>sexuella ändamål. Nätverket arrangerade konferenser för att lyfta frågan, där barnperspektivet var självklart, samt deltog även i de konferenser som den nationella minoritetsombudsmannen arrangerade.</p> <p>Ålands landskapsregering understöder ekonomiskt "Barnens Internet" som sedan 2007 genomförs på uppdrag av Rädda Barnen på Åland r.f. och som syftar till att öka medvetenheten och uppmuntra till dialog mellan barn och vuxna om sund och säker internet- och medieanvändning. Förutom förebyggande arbete ges enskilt stöd till barn upp till 18 år och dess anhöriga vid exempelvis problematik kopplat till utsatthet på nätet; som kränkningar, hot, trakasserier och sexuell utsatthet.</p> <p>Ålands landskapsregering understödde ekonomiskt år 2012-2015 projektet Fair Sex, som drevs av Ålands fredsinstitut, med målsättningen att förebygga sexuellt våld och främja positiva sexuella upplevelser bland unga på Åland. Projektet inkluderade interaktiva workshoppar med alla elever i årskurs två på gymnasiet, fortbildning och handledning för skolpersonal samt informationsspridning och påverkansarbete både inom och utanför skolans värld.</p>
<p>F61. Kommittén rekommenderar att den fördragsslutande staten (a) när osäkerhet råder om åldern för en asylsökande, i ljuset av allmänna kommentar nr 6 (2005), löser frågan till fördel för personen i fråga och behandlar honom eller henne som ett barn och inför möjligheten för asylsökande att överklaga resultatet av bestämmande av ålder, (b) undviker inkvartering av asylsökande som fyllt 16 år i avdelningar för vuxna vid mottagningscentraler och tillhandahåller tillräckliga mentalvårdstjänster samt tillräcklig terapi och psykiatrisk vård för ensamkommande barn, (c) säkerställer att kvarhållande i förvar av asylsökande barn vidtas som en yttersta åtgärd och för kortast möjliga tid när inga alternativa åtgärder kan tillämpas.</p>	<p>IM, SHM</p>	<p>-</p>
<p>F62. Kommittén rekommenderar att den fördragsslutande staten säkerställer permanent och tillräcklig finansiering till telefon- och internetjourer för barn och tar i bruk europeiska numret 116 000 i enlighet med EU:s meddelande om barnets rättigheter. Kommittén re-</p>	<p>JM, IM, SHM</p>	<p>Landskapsregeringen på Åland har ingått ett avtal med svenska Barnens rätt i samhället (BRIS) vilket är ett forum dit barn under 18 år kan vända sig, och mot lokalsamtalsavgift nyttja en stödtelefon-tjänst. Avtalet innefattar också en internetbaserad chat.</p>

<p>kommenderar också att den fördragsslutande staten erkänner att telefon- och internetjour för barn är ett grundläggande verktyg för barnskydd och ett verktyg för att förebygga och upptäcka våld mot barn.</p>		
<p>F64. Kommittén rekommenderar att den fördragsslutande staten (a) övervakar och utvärderar integrationen av romska och samiska barns rättigheter i riksomfattande planer och program, (b) säkerställer att romska och samiska barn har rätt till kultursensitiv utbildning och hälso- och sjukvårdstjänster på sitt eget språk, också för sådana samiska barn som bor utanför de samiska områdena, (c) samarbetar närmare med de svenska och norska regeringarna, bl.a. när det gäller läroplaner, lärarutbildning, produktion av material för lärare och erbjudande av medieinnehåll för samiska barn, (d) beaktar kommitténs allmänna kommentar nr 11 (2009) om ursprungsfolkens barn och deras rättigheter enligt konventionen (CRC/C/GC/11), och (e) ratificerar Internationella arbetsorganisationens (ILO) konvention nr 169 om ursprungsfolk och stamfolk i självstyrande länder.</p>	<p>JM, SHM, UKM, JSM</p>	<p>De nämnda minoritetsrättigheterna gäller inte på Åland.</p>
<p>G. Ratificeringar av internationella instrument om mänskliga rättigheter</p>		
<p>G65. Kommittén rekommenderar att den fördragsslutande staten, för att ytterligare förstärka genomförandet av barnens rättigheter, ratificerar de viktigaste FN-instrument om mänskliga rättigheter som den inte ännu är en fördragsslutande stat till, nämligen fakultativa protokollet till konventionen om barnets rättigheter om försäljning av barn, barnprostitution och barnpornografi, fakultativa protokollet till konventionen mot tortyr, internationella konventionen för skydd av migrantarbetare och deras familjers rättigheter, konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning och dess fakultativa protokoll, internationella konventionen till skydd för alla människor mot påtvingade försvinnanden och fakultativa protokollet till internationella konventionen om ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter.</p>	<p>UM</p>	<p>Ålands lagting gav 6.6.2012, till de delar som faller inom landskapets behörighet, sitt bifall till det fakultativa protokollet till konventionen om barnets rättigheter om försäljning av barn, barnprostitution och barnpornografi.</p> <p>Ålands lagting beslöt 17.9.2014 ge sitt bifall till att lagstiftning träder i kraft i landskapet Åland till de delar det fakultativa protokollet till konventionen mot tortyr faller inom landskapets behörighet.</p> <p>Ålands lagting beslöt den 27 maj 2015 ge sitt bifall till att lagstiftningen träder i kraft i landskapet Åland till de delar konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning och dess fakultativa protokoll faller inom landskapets behörighet.</p> <p>Ålands lagting beslöt 19.12.2013 ge sitt bifall till att lagstiftning träder i kraft i landskapet Åland till de delar det fakultativa protokollet till internationella konventionen om ekonomiska, sociala och kulturella</p>

		rättigheter, faller inom landskapets behörighet.
H. Uppföljning och informationsspridning		
H66. Kommittén rekommenderar att den fördragsslutande staten vidtar alla lämpliga åtgärder för att säkerställa att dessa rekommendationer genomförs i sin helhet, bland annat, genom att sända dem till statsöverhuvudet, högsta domstolen, riksdagen, relevanta ministerier och kommunala myndigheter för lämpligt ställningstagande och vidare åtgärder.	UM	-
H67. Kommittén rekommenderar att den fjärde periodiska rapporten och de skriftliga svar som lämnats in av den fördragsslutande staten samt de antagna rekommendationer (den samlade bedömning) som hänför sig till dem ges stor spridning på landets språk, inbegripet (men inte uteslutande) genom internet, till den stora allmänheten, det civila samhällets organisationer, ungdomsgrupper, grupper för yrkesverksamma och barn, för att åstadkomma en debatt och ett medvetande om konventionen, dess genomförande och övervakning.	UM	-
I. Följande rapport		
I68. Kommittén ber att den fördragsslutande staten lämnar in sin följande kombinerade femte och sjätte periodiska rapport före den 19 juli 2017 och inkluderar information om genomförandet av denna samlade bedömning i rapporten. Kommittén fäster uppmärksamhet vid de samordnade konventionsspecifika rapporteringsriktlinjerna som antogs den 1 oktober 2010 (CRC/C/58/Rev.2) och påminner den fördragsslutande staten att rapporterna i framtiden bör uppfylla dessa riktlinjer och inte överskrida 60 sidor. Kommittén uppmanar den fördragsslutande staten att lämna in sin rapport i enlighet med riktlinjerna. För det fall att rapportens sidoantal överskrider den begränsning avseende sidoantal som angetts, kommer den fördragsslutande staten att bli ombedd att se över rapporten och lämna in den på nytt i enlighet med de riktlinjer som anges ovan. Kommittén påminner den fördragsslutande staten att om den inte kan se över rapporten och lämna in den på nytt, kan man inte garantera att rapporten översätts för att kommittén ska kunna granska den.	UM	-
I69. Kommittén ber också att den fördragsslutande staten lämnar in	UM	-

<p>ett uppdaterat grunddokument i enlighet med de krav för gemensamma grunddokument som ingår i de harmoniserade riktlinjerna för rapportering, vilka godkändes av det femte gemensamma mötet för konventionskommittéerna i juni 2006 (HRI/MC/2006/3). Den konventionsspecifika rapporten och det gemensamma grunddokumentet bildar tillsammans den fördragsslutande statens samordnade rapporteringsskyldighet enligt konventionen om barnets rättigheter.</p>		
---	--	--